

Lekcija 4

Podjela moći

Koji kriterijumi definišu predstavnički sistem?

Vaspitno-obrazovni ciljevi	Učenici se upoznaju s konceptom reizbora i smijene. Razmišljaju o kriterijumima koji definišu predstavnički sistem.
Nastavni zadaci	Učenici raspravljaju i definišu kriterijume koji im omogućavaju da kontrolišu rad predstavnika razreda.
Nastavni materijali	<i>Flip chart</i> , olovke.
Metodi	Plenarna rasprava.

Opis lekcije

Učenici iznose u razredu odgovore svojih roditelja o izborima. Sjede u grupama od po četiri i razmjenjuju odgovore svojih roditelja.

Sljedeće, nastavnik čita učenicima priču o gradonačelniku jednog malog grada.

Bio jednom jedan mali grad koji se zvao Dosadograd u kojem su ljudi bili prilično nesrećni. Za njihovu nesreću postojalo je više uzroka. Dosadograd nije bio zanimljiv i nije imalo ništa da se radi, osim da se ide u lokalni park. Nije bilo zanimljivih trgovina, koncerata, a nijesu postojala ni mjesta u kojima bi se odvijale sportske aktivnosti. U gradu nije čak bilo ni igrališta za djecu u vrtićima i školama. Stanovnici Dosadograda samo su išli u park, sjedeli i gledali u ribnjak. Djeca su dolazila kući iz škole, pisala svoj domaći zadatak i, kao i odrasli, išla u park, sjedela i trčala oko ribnjaka. U večernjim satima, stanovnici Dosadograda nijesu imali nikakve priče za pričanje, nikakva iskustva o kojima bi mogli govoriti i nikakve uspomene koje bi mogli podijeliti. Svaki dan je bio nalik jedan drugom za stanovnike Dosadograda.

Zašto je to bilo tako? Da li je Dosadograd bio presiromašan da bi sagradio nove sadržaje? Jesu li stanovnici Dosadograda bili isuviše lijeni da išta urade? Ne, definitivno nije. Jednostavno niko nije bio zadužen za organizaciju stvari, niko nije htio da preuzme odgovornost za Dosadograd i da nekako počne da mijenja stvari. Za razliku od drugih malih gradova, Dosadograd nije imao svog predstavnika – gradonačelnika.

S obzirom da je situacija u Dosadogradu postala nepodnošljiva, jedne neđelje grupa ljudi odlučila je da održi izbore u parku i izabere jednu osobu koja će voditi Dosadograd – odlučili su da izaberu gradonačelnika. Nešto se mora promijeniti! I to brzo!

Nije bilo mnogo ljudi koji su željeli taj posao, samo su dva kandidata bila na izborima. Jedan od njih bio je lokalni nastavnik, gosp. Beznanić, koji je godinama htio da promijeni stvari u školi i okolo nje. Imao je neke ideje kako da to napravi, ali kad su ga ljudi pitali što bi promijenio u Dosadogradu odgovorio je da to u ovom trenutku ne zna i da prvo treba pitati ljude što misle o tome šta bi trebalo promijeniti. Mnogo stanovnika bilo je razočarano. Mislili su da će gosp. Beznanić imati ideje na koji način da izgradi veliki šoping centar sa bioskopima i restoranima. Smatrali su da će konačno dobiti svoj, toliko iščekivani, vodeni park. Takođe su bili uvjereni da će gosp. Beznanić obećati da će izgraditi koncertnu dvoranu. Koje je to razočaranje bilo za stanovnike Dosadograda!

Kad je drugi kandidat, gosp. Vitko, stao na pozornicu, stanovnici Dosadograda nijesu puno očekivali. „Ovo je čisti gubitak vremena; ništa se neće promijeniti u Dosadogradu u bilo kojem slučaju“ rekao je jedan od prisutnih muškaraca. „Izgleda da si u pravu,“ šapnula je muškarcu starija žena koja je bila u njegovoj blizini. Gosp. Vitko, naočito mladi muškarac, započeo je sa svojim govorom. Govorio je i govorio. Govorio je o tome da je Dosadograd njegov grad, spomenuo je školu u koju je išao i spomenuo je park u kojem je odrastao. Iznio je na koji način se stvari moraju mijenjati u Dosadogradu. Govorio je o igralištima koja su potrebna za djecu, o novom bazenu kojeg svi toliko žele, takođe je spomenuo dugo iščekivanu koncertnu dvoranu čak je i spomenuo mogućnost izgradnje dječjeg parka za vožnju na rolušama. Za vrijeme govora gosp. Vitkog lica stanovnika Dosadograda su

se ozarila od sreće. Odjednom svi su se počeli osmjehivati. „Možda nijesmo u pravu,“ šapnula je ponovno starija gospođa. „Da, možda,“ odgovorio je stariji muškarac, koji je već zamišljao sebe kako pliva u novom bazenu.

„Kako ćemo sve to platiti?“ pitao je gosp. Vitko publiku. „Nema problema! Predlažem da svi sakupimo svoju ušteđevinu i da stvari gradimo jednu po jednu. Tako ćemo svi nešto dobiti. „To je zvučalo jako pošteno za stanovnike Dosadograda. Kada su se sljedeće nedjelje odvijali izbori, samo dva stanovnika Dosadograda nijesu glasali za gosp. Vitkog. On je bio jasan pobjednik. Jedine dvije osobe koje su glasale za gosp. Beznanika su bili gosp. Beznanik lično i njegova majka. Ali sad će se stvari promijeniti u Dosadograadu, svi su to znali. Sad je konačno postojala osoba koja je imala jasne ideje o tome šta raditi i na koji način za sve to platiti. Niko nije sumnjao da će svi stanovnici Dosadograda dati gosp. Vitkom sav novac kojeg su uštedjeli tokom godina – i on je s radošću uzeo novac kojeg su mu ljudi dali.

Još dugo nakon izbora stanovnici Dosadgrada bili su veseli, jer su znali da će uskoro imati sve stvari koje žele. Prolazili su mjeseci, a još uvijek se nije vidjelo ni jedno gradilište u Dosadogradu; nije bilo radnika koji bi započinjali s radom.

Jedno poslijepodne, u Dosadograd se dovezla mašina koja je na vrhu nosila jednu veliku, plavu stvar čudnog oblika. „Stigao nam je bazen,“ uskliknuo je jedan od mladih učenika dok je mašina prolazila pored školskog igrališta. „Super,“ uskliknuli su svi ostali. Međutim, nakon par dana otkrili su da je bazen bio namijenjen za gosp. Vitka koji ga je ugradio u svoj vrt. Ljudi su se zamislili. Neki su počeli sumnjati u njegova obećanja, dok su se neki još nadali da će gradski bazen uskoro stići te su stoga bili strpljivi.

Samo sedam dana kasnije, grupa starijih ljudi vidjela je kako pored njih prolazi veliki i skupi auto zlatne boje koji je sijao na suncu. „Opa! Nijesam znao da će nas posjetiti Kraljica,“ šalio se jedan od starijih muškaraca. Drugi su se takođe počeli smijati sve dok nijesu shvatili ko je za upravljačem automobila: gosp. Vitki. Umjesto da je dobijeni novac iskoristio za izgradnju novih igrališta, kupio je sebi novi automobil. Stanovnici Dosadograda su se uznemirili.

Sedam dana kasnije dogodio se još jedan incident, kada se gosp. Pismenko, poštar u Dosadogradu, vratio sa svojih dnevnih obilazaka i ispričao svojim prijateljima što mu se taj dan dogodilo. „Zamislite molim vas, kad sam se vozio pored vile gosp. Vitkog, čuo sam jedan čudan zvuk, nešto poput zvuka kojeg ispuštaju slonovi. Stoga sam odlučio da poblize pogledam šta se događa. „I, šta si vidio?“ upitali su ga znatiželjno prijatelji. „To je upravo ta nevjerojatna stvar: kada sam provirio kroz metalnu ogradu vidio sam velikog slona koji je ispuštao te zvukove.“ „Ozbiljno?“ pitali su ga prijatelji u nevjerici. „Da, ozbiljno, sve dok nijesam otkrio da je sve to bio samo film, ali ja nikad prije nijesam vidio toliko veliko filmsko platno! Kažem vam gosp. Vitki je napravio najveći bioskop na otvorenom na svijetu. „Niko nije u to mogao vjerovati. Šta se dogodilo s njihovom koncertnom dvoranom. Stanovnici Dosadograda još više su se uznemirili, ali što su mogli da učine. Na kraju krajeva, njega u izabrali.

„MENE to uopšte ne zanima,“ rekao je gosp. Beznanik, nastavnik, kada ga je pitala za savjet grupa ljudi koja je bila odlučila da se održe prvi izborii. „Glasali ste za njega i sad je on gradonačelnik Dosadograda,“ ukazao je gosp. Beznanik. „Ali to je nepošteno,“ odgovorili su ljudi. „Čak je iskoristio ostatak novca koji je bio namijenjen za park za vožju na roľsuama kako bi u svom vrtu izgradio svoj najomiljeniji fast-food restoran. Sad može po čitave dane jesti hamburgere i krofne do mile volje. A mi još uvijek samo sjedimo u parku i dosađujemo se i naša djeca još uvijek samo sjede u parku i dosađuju se.“ „Znam“, rekao je gosp. Beznanik i zatvorio svoje oči i počeo trljati bradu. „Znam, i moramo nešto preduzeti u vezi s tim....“

U svojim grupama, učenici raspravljaju kako bi priča mogla da se nastavi, fokusirajući se na tri pitanja:

- Šta su stanovnici Dosadgrada mogli da naprave prije nego što se sve ovo dogodilo?
- Šta mogu sada da učine? Na kraju krajeva, glasali su za gosp. Vitkog.

- Na koji način se ovakve situacije mogu spriječiti za ubuduće?

Zapisuju svoje odgovore na flip chart-u i predstavljaju ih cijelom razredu na plenarnoj raspravi.

Kada su sve grupe predstavile svoje ideje, nastavnik usmjerava raspravu prema situaciji koja postoji u njihovom razredu i postavlja sljedeća pitanja:

- Na koji način se možemo osigurati da predstavnik našeg razreda učini ono što mu je zadato?
- Koje mehanizme možemo smisliti kako bismo to osigurali?
- Ko bi mogao to napraviti?
- Šta će se dogoditi ako otkrijemo da nešto nije u redu?
- Ko može odlučiti o promjeni predstavnika razreda?

Učenici raspravljaju o tome na plenarnoj sjednici i iznose neke predloge. Glasaju o svojim predlozima i odlučuju o zajedničkom rješenju. Dogovor se potom zapisuje te ga svaki učenik potpisuje, uključujući i predstavnika razreda i njegovog zamjenika.